

Covid-19 Pandemi Döneminde Öğretmenlerin Sosyal Ağ Kullanımlarının İncelenmesi

Examining Teachers' Use of Social Networks During the Covid-19 Pandemic

Fadime Bilici¹, Esra Keleş²

¹Sorumlu Yazar, Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, fadimebilici01@gmail.com, (https://orcid.org/0000-0002-9575-4328)

²Doç.Dr., Trabzon Üniversitesi, esrakeles@trabzon.edu.tr, (https://orcid.org/0000-0002-8924-1657)

Geliş Tarihi: 05.07.2023

Kabul Tarihi: 29.01.2024

ÖZ

Bu çalışmada öğretmenlerin Covid-19 pandemi döneminde sosyal ağları kullanım durumları incelenmiştir. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Katılımcılar Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda çalışan 432 gönüllü öğretmenden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak 29 sorudan oluşan bir anket kullanılmıştır. Soruların analizinde içerik analizi ve basit istatistik analiz kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre pandemi sürecinin etkisi ve uzaktan eğitimin uygulanmasıyla, öğretmenlerin sosyal ağlarda iletişim kurduğu kişiler aile, yakın arkadaşlar ve öğrenci grupları olmuş, sosyal ağları kullanım süreleri ise artmıştır. Sosyal ağları kullanım amaçlarının ise daha geniş bir yelpazeye yayıldığı görülmektedir. Katılımcıların çoğunluğunun sosyal ağların hayatlarına olumlu etkilerinin daha fazla olduğunu ifade ettiği görülmektedir. Öğretmenlerin pandemi döneminde sosyal ağ kullanım amaçlarının, pandemi öncesi ile benzeştiği ancak pandemi ile beraber sosyal ağları kullanım amaçlarının ve kapsamının genişlediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal ağ kullanımı, sosyal medya, öğretmenler, Covid-19, pandemi.

ABSTRACT

In this study, teachers' use of social networks during the Covid-19 pandemic period was examined. Survey method was used in the research. Participants consist of 432 volunteer teachers working in schools affiliated to the Ministry of National Education of Türkiye. A questionnaire with 29 items was used as a data collection tool. The collected responses were analyzed with content analysis and simple statistical analysis. According to the research findings, with the effect of the pandemic and the application of distance education, teachers communicated in social networks with their families, close friends and student groups, and the duration of their using social networks has increased. In addition, it was observed that the purposes of use of social networks have spread over a wider range. The majority of the participants stated that social networks have more positive effects on their lives. It has been determined that teachers' purposes of using social networks during the pandemic period were similar to those before the pandemic, but the purposes of using social networks diversified and scopes expanded with the pandemic.

Keywords: Social networking, social media, teachers, Covid-19, pandemic.

GİRİŞ

Teknolojinin gelişimi ve internetin insan hayatına girmesiyle yaşanan hızlı değişim hayatımızı her alanda etkisi altına almıştır. İnsanlar sahip oldukları telefon, tablet, bilgisayarlar ve internet aracılığıyla, mekânsal olarak kendisinden uzakta bulunan kişilerle iletişim kurabilmekte, dünyanın herhangi bir yerinden paylaşılan bilgiye, görsele, videoya vb. ulaşabilmekte, bunun yanı sıra alışveriş, bankacılık, haberleşme, rezervasyon gibi birçok işlemi internet üzerinden yapabilmektedir (Atav vd., 2006). Bilgi sadece kuruluşlar veya yerel kurumlar arasında ulaşılabilir olmaktan çıkmış ve internet “bilginin süper yolu” olarak ifade edilmeye başlanmıştır (Çağiltay, 2015). İnternetin yaygınlaşması ile birlikte sosyal hayatımızda var olan bazı kavramlarda da anlam değişiklikleri meydana gelmiştir. Özellikle yakınlık-uzaklık kavramları, elimizdeki telefonlar ve internet sayesinde farklı bir boyut kazanmıştır (Kulak & Ayparçası, 2019). İnternetin daha erişilebilir bir hizmet olması da insanların daha yaygın kullanmasına sebep olmuştur. İnternet dünyasındaki değişim ve gelişim çok hızlı bir şekilde gerçekleşmektedir. İnternet sayesinde iletişim küreselleşmiş ve hatta iletişimde küresel bir dil ortaya çıkmıştır denilebilir. İnternet, dilin evrensel bir boyut kazanmasını da sağlamıştır (Koç, 2020).

Değişen yakınlık-uzaklık kavramlarıyla insan hayatındaki sosyallik kavramı da değişmiş ve insanlar iletişim kanalı olarak sosyal ağları kullanmaya ağırlık vermeye başlamıştır. Sosyal ağlarda insanlar çeşitli web araçlarını kullanarak ve eş zamanlı olarak iletişim kurabilmektedir (Vural & Bat, 2010). Bu sayede insanlar ülke içi ya da ülkeler arası iletişim kurabilmekte, belli bir zaman ve mekân sınırlamasına gitmeden içerik paylaşabilmektedir (Kırnık vd., 2018). Sosyal ağlar, bilginin, farklı bakış açılarının, düşüncelerin ve deneyimlerin web siteleri aracılığı ile paylaşımına olanak sağlayan ve internet dünyasını hızla hayatımıza yerleştiren bir uygulama alanıdır (Solmaz vd., 2013). İnsanlar çeşitli platformlara kayıt olup, sınırlarını kendilerinin belirlediği profiller oluşturabilmekte, kimlik bilgilerini, fotoğraflarını ve istedikleri her türlü içeriği paylaşabilmektedir. Aynı zamanda başkalarının yapmış oldukları paylaşımlara ulaşabilmekte ve çevrimiçi etkileşim kurabilmektedir. Sosyal ağlar, kullanıcının günlük yaşamda ulaşılabilir iletişim kuramayacağı kitlelere ve bilgilere ulaşılabilir iletişim kurabildiği, etkileşim sağlayabildiği ve kendisini ifade edebildiği ortamlardır (Karabatak & Koç, 2012). Sosyal ağlarda insanların katılımcı, üretici ve tüketici kimliğinin olduğu da görülmektedir. İnsanlar sosyal ağlar sayesinde çeşitli etkinliklere, gruplara, bloglara katılabilirken, yeni içerikler üretip insanların kullanımına sunabilmekte, hazır bilgiye ve içeriklere ulaşılabilir tüketebilmektedir (Koç, 2020).

Günlük yaşamda kullanımı fazlaca yaygınlaşan sosyal ağların, eğitim alanında da farklı şekillerde etkin olarak kullanıldığı görülmektedir. Öğretmenler sosyal ağ sitelerinde öğrencileri ile eğitim odaklı gruplar oluşturabilmekte, ders ile ilgili dosyalar paylaşabilmekte ve öğrencilerinin eğitim öğretim sürecine dâhil olmasını sağlayarak, zamanın çoğunu internet ve sosyal ağlarda geçiren öğrencilerine bu araçlar üzerinden ulaşabilmektedir (Teke & Özkılıç, 2016). Sosyal ağ teknolojilerinin sağladığı fırsatlar, öğretmenlerin öğretim süreci içinde yenilikçi ve aktif olmasını, öğrenciyi desteklemesini ve işbirlikçi olmasını sağlayabilmektedir. Sosyal ağlar, öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif olmasını, problem çözme becerileri kazanmasını, eleştirel düşünebilmesini sağlamak ve öğrenci, öğretmen, içerik etkileşimine katkı sunmaktadır (Gülbahar vd., 2010). Sosyal ağlar eğitim ve öğretim süreçlerini metin, görsel, video, ses vb. araçlarla zenginleştirip, öğrencilerin öğrenme sürecini destekleyerek, daha etkili bir öğrenme sağlarken, öğretmene ise öğretim ve değerlendirme sürecinde kolaylıklar sağlamaktadır (Toğay vd., 2015). Eğitim alanında fikirlerin paylaşılmasına ve öğrenciler arasındaki iş birliğinin daha hızlı gerçekleştirilmesine olanak sağlayan sosyal ağların hem kişisel hem de akademik anlamda öğretmenleri ve öğrencileri destekleyebildiği görülmektedir (Muls vd., 2019; Ngussa vd., 2021). Öğretmenlerin mesleki gelişimi açısından sosyal ağların katkı sağladığı anlaşılmaktadır (Liljekvist vd., 2021; Prestridge vd., 2021).

Sosyal ağların olumlu yönlerinin yanı sıra sebep olduğu çeşitli olumsuzluklar da bulunmaktadır. Sosyal ağların insanlarda bağımlılığa neden olduğu (Balcı vd., 2019), bireylerin kaygı düzeyini artırdığı (Gencer, 2018), zaman kaybına neden olduğu (Tonbuloğlu & İşman, 2014), geçirilen fazla zaman sebebiyle sağlık sorunlarına (Kıran vd., 2020) ve aile içi iletişim problemlerine sebep olduğu (Güleç, 2018) belirtilmektedir. Bilgi kirliliği, uygunsuz içerikler ve

şiddete özendiren paylaşımların kontrolsüzce yayılması sosyal ağların getirdiği diğer olumsuzluklar olarak ortaya çıkmaktadır (Kilis vd., 2014). Sosyal ağların zaman ve mekân kavramlarını ortadan kaldırmasıyla öğrenci ve öğretmen ilişkilerinin sınırlarının belirsizleşmesine de neden olduğu ifade edilmektedir (Cemaloğlu & Bıçak, 2015). Sosyal ağlar öğretmenler arasında gereksiz rekabete, taklitle neden olabilmekte (Demirtaş vd., 2022), bilgileri doğruluğunu teyit etmeden paylaşması ise öğrencileri yanlış yönlendirmesine neden olabilmektedir (Avcı, 2020). Sosyal ağları aktif bir şekilde kullanan öğretmenlerin yaptıkları paylaşımlarda öğrencilerinin özel hayatının gizliliğini ihlal edecek paylaşımlardan uzak durmaları gerektiği açıktır. Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı'nın okullara gönderdiği 07.03.2017 tarihli resmi yazıyla öğretmenlerin sosyal ağlar üzerinden öğrencilerin fotoğraf, ses ve videolarının paylaşımını yasakladığı bilinmektedir (MEB, 2017). Öğretmenlerin sosyal ağların avantajlarının yanı sıra neden olabilecekleri olası dezavantajlarının farkında olmaları, öğrencilere rehber konumunda olmaları nedeniyledir.

2019 yılının Aralık ayında Çin'de ortaya çıkan ve hızlı bir şekilde tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 virüsü sebebiyle pandemi ilan edilince sosyal ağlar, pandemiye ilişkin bilgilerin yayılmasında ve iletilmesinde kilit bir rol oynamıştır (Díaz & Henríquez, 2021). Pandemi tüm dünyada, sağlık başta olmak üzere, ekonomi, sosyal ve eğitim alanlarında birçok değişikliğe sebep olmuştur. Dünya ülkelerinin çoğunda öncelikli hedef, eğitimin kesintiye uğramadan devam etmesini sağlamak olmuştur (Can, 2020). Pandeminin etkisiyle sosyal ağlara, başta eğitim olmak üzere birçok alanda zorunlu bir yönelim olmuş ve sosyal ağlar bilgi paylaşımı, sosyal paylaşım ve profesyonel paylaşımlar için çokça tercih edilen bir alan haline gelmiştir (Chaves-Montero vd., 2021). Yüz yüze eğitimin mümkün olmamasından dolayı uzaktan eğitime geçiş yaşanmıştır. Tam da bu noktada öğrencilerin ve öğretmenlerin alışlagelmiş geleneksel eğitim ortamından çok da alışılmamış olmayan uzaktan eğitim modeline geçişi çok hazırlıksız ve hızlı olmuştur. İnternet ve sosyal ağlar sadece insanların paylaşım yapıp, iletişim kurduğu, çeşitli grupları takip edip etkinliklere katıldığı bir ortam olmaktan çıkmış, eğitim öğretimin de vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Öğretmenlerin hayatında da birçok değişime neden olan bu salgın, öğretmenler tarafından teknolojik ve pedagojik anlamda önemli bilgi ve becerilerin geliştirilmesinde etkili olmuştur (Kırmızıgül, 2020). Bu bağlamda, sosyal ağların öğretmenler tarafından pandemi sürecinde hangi amaçlar için, ne şekilde kullanıldığını incelemek; öğretmenlerin teknolojinin sağladığı kolaylıkları, bireysel ve mesleki amaçlar doğrultusunda ne derece etkin ve verimli kullandıklarını görmek açısından önemlidir.

Pandemi dönemi öncesine bakıldığında, öğretmenlerin sosyal medya kullanımına ilişkin tutumları (Kırnık vd., 2018), öğretmenlerin sosyal medya kullanımları ve sosyal medya kavramına ilişkin metaforik algıları (Avcı, 2020), öğretmenlerin sosyal medya bağımlılığı, öğretmenlik öz-yeterlilikleri ve motivasyonları arasındaki ilişki (Döş & Özşahin, 2019), sosyal medyayı hangi amaçla kullandıkları (Arkan & Yünter, 2018; Çolak, 2019), eğitim amacıyla bir sosyal ağdan nasıl faydalandıkları (Schroeder vd., 2019), öğretmenlerin sosyal medya kullanım profillerinin incelenmesi (Tombuloğlu & İşman, 2014), sosyal medya kullanımlarının mutlu olmaları üzerindeki etkileri (Pelin, 2017), sosyal medya kullanımına yönlendiren etkenler, sosyal medya kullanımı ve yaşam doyumu arasındaki ilişki (Biliciler, 2018), öğretmenlerden oluşan sosyal ağ gruplarındaki mesleki paylaşımların öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkıları (Mercieca & Kelly, 2018; Muls vd., 2019) gibi birçok konuda araştırmalar yapıldığı görülmektedir. Ancak Covid-19 pandemi döneminde öğretmenlerin sosyal ağ kullanımına yönelik sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır. Pandeminin eğitim üzerindeki etkisi ve uzaktan eğitim sürecinde sosyal ağların kullanımı (Ertuğ, 2020; Kırmızıgül, 2020), Covid-19 pandemisi sürecindeki eğitimcilerin dijital bağımlılığı (Akyol, 2021), pandemi döneminde eğitsel süreçler ile ilgili bir sosyal ağ sitesi (Twitter) üzerinde tüm paydaşların ve öğretmenlerin gerçekleştirdiği yazışmalarının analiz edilmesi (Eutsler vd., 2021), Covid-19 pandemi döneminde üniversitelerdeki eğitim ve bu süreçte sosyal ağların kullanılması ile ilgili öğrenci ve öğretmen görüşlerinin incelenmesi (Ghounane, 2020) gibi bazı araştırmalar yapılmıştır. Ama Covid-19 pandemi sürecinde öğretmenlerin sosyal ağları kullanım amaçlarında bir değişiklik olup olmadığı, eğitimin uzaktan olmasının öğretmenlerin sosyal ağları kullanma durumlarına etki edip etmediği, pandemi sürecinin öğretmenlerin sosyal ağları kullanım sürelerinde bir değişikliğe neden olup olmadığı gibi sorulara cevap verecek araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, Covid-19 pandemi sürecinde öğretmenlerin sosyal

ağları kullanım durumlarının incelenmesidir. Bu bağlamda, pandemi döneminde öğretmenlerin sosyal ağları kullanım durumları nasıldır? sorusuna yanıt aranmıştır. Araştırmanın alt problemleri şu şekildedir:

1. Covid-19 pandemi döneminde öğretmenlerin sosyal ağları kullanma tercihleri ne şekilde gerçekleşmiştir?
2. Covid-19 pandemi döneminde sosyal ağların etkilerine ilişkin öğretmenlerin değerlendirmeleri nelerdir?

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın amacına daha iyi ulaşabilmek ve geniş bir katılımcı kitlesine uygulayabilmek adına bu yöntem tercih edilmiştir. Tarama yöntemi, yaşanmış veya halen yaşanmakta olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi hedefleyen araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 1991).

2.2. Örneklem

Araştırmanın örneklemini Türkiye'nin farklı bölgelerinde görev yapan gönüllü 432 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi tercih edilmiş, anket sosyal ağlar vasıtasıyla öğretmenlere ulaştırılmıştır. Bu örnekleme yönteminin tercih edilme nedeni katılımcıların ulaşılabilirliğinin kolay olmasıdır (Özen & Gül, 2010). Örneklemin demografik bilgileri ile ilgili veriler Tablo 1'de belirtilmiştir. Öğretmenlerin özellikleri bağlamında çeşitlilik sağlanmak amacıyla anketin farklı öğretmen gruplarına dağıtılması sağlanmıştır.

Tablo 1*Katılımcıların Demografik Bilgileri*

| Özellik | Kategoriler | f | % |
|-------------------------------------|----------------------------|-----------|------|
| Cinsiyet | Kadın | 311 | 72 |
| | Erkek | 121 | 28 |
| Yaş | 25-30 | 53 | 12.3 |
| | 31-35 | 80 | 18.5 |
| | 36-40 | 141 | 32.6 |
| | 41-45 | 84 | 19.4 |
| | 46-50 | 38 | 8.8 |
| | 51 ve üstü | 36 | 8.3 |
| Çalışma yılı | 0-4 | 28 | 6.5 |
| | 5-10 | 91 | 21.1 |
| | 11-15 | 98 | 22.7 |
| | 16-20 | 118 | 27.3 |
| | 21 ve üstü | 97 | 22.5 |
| Görev yapılan yerleşim yeri | Köy | 49 | 11.3 |
| | İlçe | 134 | 31.0 |
| | Şehir merkezi | 249 | 57.6 |
| Okul türü | Anaokulu | 9 | 2.0 |
| | İlkokul | 80 | 18.5 |
| | Ortaokul | 279 | 63.9 |
| | Lise | 60 | 13.8 |
| | Özel Eğitim Uygulama Okulu | 3 | 0.6 |
| | BİLSEM | 1 | 0.2 |
| Bölge | Akdeniz | 74 | 17.1 |
| | Ege | 15 | 3.4 |
| | Doğu Anadolu | 25 | 5.7 |
| | Güneydoğu | 17 | 3.9 |
| | İç Anadolu | 40 | 9.2 |
| | Karadeniz | 234 | 54.5 |
| | Marmara | 27 | 6.2 |
| | Branş | Anasınıfı | 29 |
| Sınıf | | 58 | 13.4 |
| Türkçe | | 59 | 13.7 |
| Matematik | | 47 | 10.4 |
| Fen Bilimleri | | 38 | 8.8 |
| İngilizce | | 43 | 10 |
| Sosyal Bilgiler | | 17 | 3.7 |
| Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi | | 51 | 11.8 |
| Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık | | 10 | 2.3 |
| Beden Eğitimi | | 9 | 2.1 |
| Resim | | 10 | 2.1 |
| Müzik | | 3 | 0.7 |
| Bilişim Teknolojileri | | 24 | 5.6 |
| Teknoloji ve Tasarım | | 11 | 2.5 |
| Özel Eğitim | | 5 | 1.1 |
| Coğrafya | | 2 | 0.4 |
| Türk Dili ve Edebiyatı | | 5 | 1 |
| Fizik / Kimya / Biyoloji | | 6 | 1.3 |
| Diğer | 5 | 1 | |
| Toplam | | 432 | %100 |

Çalışmanın evrenini Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan ve sosyal ağları kullanan öğretmenler oluşturmaktadır. Uygun örnekleme yöntemi ile farklı okul türü, coğrafi bölge, branş ve yaş grupları gibi özellikler dikkate alınarak evreni yansıtan bir örneklem hedeflenmiştir. Tablo 1'e bakıldığında araştırmaya katılanların %72'sinin kadın olduğu görülmektedir. Yaş aralığına bakıldığında %32,6 ile 36-40 yaş grubunda öğretmen sayının fazla olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin çalışma yılı oranlarında %27,3 ile 16-20 yılın en fazla orana sahip olduğu

görülmektedir. %57,6'sı ise şehir merkezinde görev yapmaktadır. Görev yapılan okul türünde %63,9 ile ortaokulun ilk sırada olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin branş dağılımına bakıldığında %13,4 ve %13,7 ile Sınıf ve Türkçe öğretmeni oranının fazla olduğu görülmektedir. Araştırmaya dahil olan Sağlık Hizmetleri Öğretmeni, İç Mekan Tasarımı Öğretmeni ve Gemi Yönetimi Öğretmeni gibi farklı branşlardan birer öğretmen ise Tablo 1'de "Diğer" kategorisinde ifade edilmiştir. Öğretmenlerin yaşadıkları bölgeye göre dağılımına bakıldığında %54,5 ile Karadeniz bölgesinde sayının fazla olduğu görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada, Covid-19 pandemi sürecinde öğretmenlerin sosyal ağ kullanımlarının nasıl farklılaştığını belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan anket, veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Sorular oluşturulmadan önce alanyazın taraması yapılmış, gönüllü 12 öğretmenden, sosyal ağları kullanımları ile ilgili görüş alınmış ve sorular bu çerçevede şekillendirilmiştir.

Anketin ilk 7 sorusu demografik bilgilerle ilgilidir. Öğretmenlere cinsiyet, yaş aralığı, çalışma yılı, görev yaptığı yerleşim yeri, görev yaptığı okul türü, görev yaptığı il ve branşı sorulmuştur. Diğer 22 soru ise öğretmenlerin pandemi döneminde sosyal ağ kullanımlarının incelenmesi ve değerlendirilmesine yöneliktir. Anketin bu bölümü 18 adet kapalı uçlu, 4 adet açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Sınıflama soruları biçiminde düzenlenen kapalı uçlu soruların cevap bölümüne, ankete katılan öğretmenlerin soru ile ilgili varsa farklı görüşlerini ifade edebilecekleri "Diğer" seçeneği de eklenmiştir. Bu şekilde öğretmenlerin sosyal ağ kullanım durumları ile ilgili kendilerine yöneltilen sorularda bir veya daha fazla seçeneği işaretleyebilmeleri ve gerekli gördükleri hususları yazarak durumlarını ifade edebilmeleri sağlanmıştır. Açık uçlu sorular sayesinde ise öğretmenlerin pandemi döneminde sosyal ağ kullanımlarına ilişkin derinlemesine bilgi edinmek amaçlanmıştır.

Veri toplama aracı ile ilgili Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri alanında görev yapan ve sosyal ağlar üzerine çalışmaları bulunan iki uzman görüşüne başvurulmuş, uzmanlardan alınan dönütlerle anket üzerinde bazı düzenleme ve değişiklikler yapılmıştır. Uzman görüşleri ile revize edilen anket internet üzerinden hedef kitleye ulaştırılmadan önce 10 adet öğretmene gönderilerek soruların tekrar incelenmesi sağlanmış ve öneriler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılarak anket son haline getirilmiştir.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmada kullanılmak üzere hazırlanan anket soruları, Google formlar üzerinden hazırlanıp çeşitli sosyal ağ platformları üzerinden öğretmenlerle paylaşılmış ve veriler toplanmıştır. Veri toplama süreci yaklaşık olarak 3 hafta sürmüştür. Veriler analiz edilirken, öğretmen olmayan ve tutarsız cevaplar veren kişilerin yanıtları değerlendirme dışında bırakılmıştır.

Kapalı uçlu sorular frekans ve yüzdeler şeklinde basit istatistik analizi ile analiz edilmiştir. Açık uçlu soruların analizi için de içerik analizinden faydalanılmıştır. Katılımcıların açık uçlu sorulara vermiş olduğu cevaplardan alıntılar yapılarak bulgulara eklenmiş, doğrudan alıntı yapılırken öğretmenler Ö1, Ö2, ... ve Ö432 şeklinde kodlar ile ifade edilmiştir. Analiz edilen veriler bulgularda tablolaştırılırken öğretmenlerin sorulara verdikleri yanıtlar, incelenen durum ve seçenekler şeklinde sunulmuştur.

2.5. Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmada geçerlik ve güvenilirliği sağlamak üzere veri toplama aracı titizlikle hazırlanmıştır. Ankette "diğer" seçeneği de içeren seçenekli sorular ve açık uçlu sorular ile öğretmenlerin araştırmaya ilişkin görüşlerini detaylı bir biçimde ifade etmeleri sağlanmış, bu sayede araştırma problemi gerçek durumu yansıtacak şekilde bütüncül bir biçimde ele alınmıştır. Araştırmada verilerin kendi içinde tutarlı ve anlamlı olup olmadığı iki araştırmacı tarafından da kontrol edilmiş, uzman görüşü de alınarak nitel veriler için araştırmanın iç geçerliği (inandırıcılığı) sağlanmıştır. Araştırmada doğrulanabilirliği sağlamak adına nitel veriler, öğretmen fikirlerinden doğrudan alıntılar yapılarak, bulgularda ayrıntılı ve objektif bir biçimde sunulmuştur. Farklı

öğrenim düzeylerinde ve farklı yerleşim yerlerinde öğretmenlik yapan, farklı branşlardan öğretmenlere ulaşılması ise araştırmada iç geçerliği artıran unsurlardan biri olan veri çeşitlenmesine katkı sağlamıştır. Araştırmanın her aşaması yöntem bölümünde ayrıntılı olarak betimlenerek güvenilirlik artırılmaya çalışılmıştır.

2.6. Etik Kurul Beyanı

Araştırmanın yapılabilmesi için gerekli izinler Trabzon Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'ndan (18.06.2021 tarih 2021-6/2.10 sayılı) alınmıştır.

BULGULAR

Veri toplama aracından elde edilen bulgular on başlık altında toplanmıştır. Veri toplama aracıyla; öğretmenlerin sosyal ağ kullanım süreleri, iletişim kurulan kişiler, üyelik durumu, kullanım amacı, sosyal ağlarda benimsenen roller, alışveriş yapma, güvenlik önlemleri, sosyal ağın mesleki ve sosyal hayata katkısı, olumlu ve olumsuz etkileri, sosyal ağın sağladığı değişim ve pandemi döneminde sosyal ağ kullanım durumları ile ilgili bulgular elde edilmiştir.

3.1. Öğretmenlerin sosyal ağlarda iletişim kurdukları kişiler

Katılımcılara, pandemi sürecinde sosyal ağlarda kimlerle iletişim kurdukları sorulmuş ve verilen seçeneklerden uygun olanı seçmeleri istenmiştir. Birden fazla seçenek işaretleyebildikleri gibi “Diğer” seçeneği ile de katılımcıların, varsa iletişim kurdukları farklı kişileri belirtmelerine olanak verilmiştir (Tablo 2).

Tablo 2

Öğretmenlerin Sosyal Ağlarda Sık İletişim Kurduğu Kişiler

| İncelenen durum | Seçenekler | f | % |
|---|----------------------------------|-----|------|
| Sosyal ağlarda iletişim kurulan kişiler | Yakın arkadaşlar | 303 | 70.1 |
| | Aile üyeleri | 282 | 65.2 |
| | Öğrenciler | 278 | 64.4 |
| | İş arkadaşları | 226 | 52.3 |
| | Branş arkadaşları | 157 | 36.3 |
| | Sık görüşülmeyen uzak arkadaşlar | 62 | 14.4 |
| | Farklı şehirdeki akrabalar | 55 | 12.7 |
| | Yazarlar | 51 | 11.8 |
| | Akademisyenler | 48 | 11.1 |
| | Alanlarında uzman doktorlar | 41 | 9.5 |
| | Ünlüler | 25 | 5.8 |
| Siyasiler | 22 | 5.1 | |

Tablo 2’de görüldüğü gibi sosyal ağlar üzerinden katılımcıların %70,1’i yakın arkadaşları, %65,2’si aile üyeleri, %64,4’ü öğrencileri, %52,3’ünün ise iş arkadaşları ile iletişim kurdukları görülmektedir. En az iletişim kurdukları kişiler ise %5,8 ve %5,1 ile ünlüler ve siyasiler olarak belirtilmiştir.

3.2. Öğretmenlerin sosyal ağları kullanım süreleri ve sosyal ağları ağırlıklı kullanma saatleri

Ankette katılımcılara sosyal ağları günde kaç saat kullandıkları, Covid-19 pandemi dönemiyle kullanım sürelerinde nasıl bir değişiklik olduğu ve sosyal ağları gün içerisinde en çok hangi zaman aralıklarında kullandıkları ile ilgili sorular sorulmuştur.

Tablo 3

Öğretmenlerin Sosyal Ağ Kullanım Süreleri

| İncelenen durum | Seçenekler | f | % |
|--|------------------------------|-----|------|
| Günlük sosyal ağ süresi | 0.5 saat | 25 | 5.8 |
| | 0.5 -1 saat | 101 | 23.4 |
| | 1.5-2 saat | 151 | 35.0 |
| | 2.5-3 saat | 93 | 21.5 |
| | 3.5 saat ve üzeri | 62 | 14.4 |
| Pandemide sosyal ağ kullanım süresindeki değişim | Değişiklik olmadı | 75 | 17.4 |
| | Daha çok kullanmaya başladım | 339 | 78.5 |
| | Daha az kullanmaya başladım | 16 | 3.7 |
| | Günde 1-2 kere bakarım | 2 | 0.46 |
| En sık kullanılan zaman aralığı | Gün içerisinde daha yoğun | 166 | 38.4 |
| | Akşam saatlerinde daha yoğun | 178 | 41.2 |
| | Gece saatlerinde daha yoğun | 81 | 18.8 |
| | Günde bir iki kere | 7 | 1.62 |

Tablo 3’te katılımcıların günlük sosyal ağ kullanım süresine ilişkin soruda en fazla 1,5-2 saat seçeneğini işaretlediği görülmektedir (%35). Pandemide sosyal ağ kullanım sürenizde değişiklik oldu mu sorusuna ise en fazla “daha çok kullanmaya başladım” cevabının verildiği görülmektedir (%78,5). Katılımcıların sosyal ağları hangi zaman aralığında daha çok kullanıyorsunuz sorusuna en fazla akşam saatlerinde cevabını verdiği görülmektedir (%41,2).

3.3. Öğretmenlerin üye oldukları sosyal ağlar ve üyelik amaçları

Ankette katılımcılara açık uçlu soru olarak hangi sosyal ağları kullandıkları ve bu sosyal ağları hangi amaçlarla kullandıkları soruldu. Katılımcıların üye oldukları sosyal ağlar ve kullanım amaçlarının frekans ve yüzdeleri aşağıda verilmiştir.

Facebook: 432 katılımcıdan %55,7’si (241 kişi) Facebook üyeliği olduğunu belirtmiştir. Üyelik amaçlarına bakıldığında 241 kişinin %36’sının arkadaşlarını takip etmek, %18,6’sının meslek ve branşla ilgili sayfaları takip etmek, %12,4’ünün ise fotoğraf ve içerik paylaşmak amacını taşıdığı belirlenmiştir. Kodlanan facebook üyelik amaçları dışında, 45-50 yaş arasındaki Ö174 facebook üyeliğinin 11 yıldır olduğunu belirtmiş ve üyelik amacının “*cenaze ve hasta haberlerini takip etmek*” olduğunu ifade etmiştir. Ö287 ise üyelik amacını “*sendika faaliyetleri ile ilgili bilgilendirme yapmak*” olarak ifade etmiştir.

Instagram: Katılımcıların %51,6’sı (223 kişi) Instagram üyeliğinin olduğunu belirtmiştir. Instagram üyelik amacına bakıldığında; katılımcıların %25,1’i üyelik amacını sosyal çevresini takip etmek, %24,6’sı fotoğraf paylaşmak ve %14,7’si paylaşım yapmak ve yapılan paylaşımları takip olarak ifade etmiştir. Bunların dışında Teknoloji ve Tasarım öğretmeni olan Ö209 Instagram kullanım amacını “*ticari faaliyetler yapmak*”, Ö98 ise “*genç nesille etkili iletişim kurabilmek*” olarak ifade etmiştir.

Whatsapp: Katılımcıların %45,6’sı (197 kişi) Whatsapp üyeliğinin olduğunu belirtmiştir. Whatsapp üyelik amacı olarak en fazla %39,5 ile iletişim kurmak ve %17,7 ile arkadaşlarla iletişim kurmak amacı ifade edilmiştir. Bunların dışında 25-30 yaş aralığında ve anasınıfı öğretmeni Ö37 whatsapp üyelik amacını “*whatsapp benim kolum kanadım, tüm haberleşmelerimi buradan yapıyorum*” olarak ifade etmiştir.

Twitter: Katılımcıların %21,9’u (95 kişi) Twitter üyeliği olduğunu belirtmiştir. Twitter üyelik amacı en fazla %55,7 ile “gündemi takip etmek” olmuştur. Ö98, Twitter üyelik amacını “*10 yıldır üyeyim ama 4 yıldır aktif kullanıyorum zorunlu olarak, çünkü gündemin orada şekillendiğini düşünüyorum*” şeklinde ifade etmiştir.

Youtube: Anket verilerine göre katılımcıların %16,2’sinin (70 kişi) Youtube üyeliği bulunmaktadır. Üyelik amacı olarak en fazla %24,2 ile ders içerikleri ile ilgili video bulmak ve %17,1 ile video izlemek ifade edilmiştir.

Telegram: Katılımcıların %6,9’u (30 kişi) telegram üyeliği olduğunu belirtmiştir. Üyelik amacı olarak en fazla %33,3 ile branşla ilgili paylaşım yapan gruplara katılmak ve %26,6 ile sosyal

çevre ile iletişim kurmak ifade edilmiştir. Bunların dışında Din Kültürü Öğretmeni Ö243 üyelik amacını “*sohbet ve hatim gruplarını takip etmek*”, 5-10 yıl aralığında çalışma deneyimi olan ve şehir merkezinde bir lise de görev yapan Ö409 “*idare istediği için zorunlu olarak yükledim*” ve Ö229’da “*whatsapp’ın zorlamalarına karşı çıkmak için*” olarak ifade etmiştir.

Pinterest: Katılımcılardan %8,7’si (38 kişi) Pinterest üyeliği olduğunu belirtmiştir. Üyelik amacı olarak en fazla, %36,8 ile eğitim amaçlı içeriklere ulaşmak olarak ifade edilmiştir.

Bip: Katılımcıların %2’si (9 kişi) Bip üyeliği olduğunu ve üyelik amaçlarının iletişim kurmak ve okul duyurularından haberdar olmak olduğunu ifade etmiştir.

Snapchat: Katılımcıların %0,6’sı (3 kişi) Snapchat üyeliği olduğunu belirtmiştir. 36-40 yaş aralığındaki Ö243, üyelik amacının “*çocuğu ile mesajlaşmak*” olduğunu ifade etmiştir.

Academia: Katılımcıların %0,6’sı (3 kişi) Academia üyeliğinin olduğunu ve üyelik amacının alanıyla ve mesleği ile ilgili bilimsel gelişmeleri takip etmek ve araştırmalara ulaşmak olduğunu ifade etmiştir.

Blogger: Katılımcıların %0,4’ü (2 kişi) Blogger üyeliğinin olduğunu ve üyelik amaçlarının içerik üretimi, paylaşımı, alanıyla ilgili yenilikleri takip etmek ve makale okumak olduğunu ifade etmiştir.

Discord: Katılımcıların %0,4’ü (2 kişi) Discord üyeliğinin olduğunu belirtmiştir. Ö82 üyelik amacını “*çalıştığım için çocuklarımla iletişim kurmak*”, Ö8 ise “*oyun oynarken sohbet etmek için*” şeklinde ifade etmiştir.

Tiktok: Katılımcıların %0,2’si (1 kişi) de Tiktok üyeliğinin olduğunu ve üyelik amacının eğlenceli vakit geçirmek olduğunu ifade etmiştir.

3.4. Covid-19 pandemi sürecinde öğretmenlerin sosyal ağları kullanım amaçları

Pandemi döneminde öğretmenlerin sosyal ağları daha çok hangi amaçla kullanmaya başladıkları sorulmuştur. Öğretmenlere çeşitli seçenekler verilmiş, birden fazla seçenek işaretleyebilecekleri belirtilmiş ve kendi ifadelerini yazabilmeleri için de “Diğer” seçeneği verilmiştir (Tablo 4).

Tablo 4*Öğretmenlerin Covid-19 Pandemi Döneminde Sosyal Ağları Kullanım Amacı*

| İncelenen durum | Seçenekler | f | % |
|--|--|-----|------|
| Pandemide sosyal ağları kullanım amacı | Haber okumak ve gündemi takip etmek | 356 | 82.4 |
| | Eğitimle ilgili içeriklerden yararlanmak | 276 | 63.9 |
| | Mesleğimle ilgili gruplara katılmak | 219 | 50.7 |
| | Meslektaşlarımla iletişim kurmak | 215 | 49.8 |
| | Üyesi olduğum siteleri takip etmek | 188 | 43.5 |
| | Video izlemek | 179 | 41.4 |
| | Alışveriş yapmak | 157 | 36.3 |
| | Sosyal çevremi takip etmek | 146 | 33.8 |
| | Uzman doktorları takip etmek | 78 | 18.1 |
| | Duygu ve düşüncelerimi paylaşmak | 64 | 14.8 |
| | Paylaşım amaçlı içerik oluşturmak | 47 | 10.9 |
| | Siyasileri takip etmek | 39 | 9.0 |
| | Sosyal çevremi genişletmek | 17 | 3.9 |
| | Kendi bloğumu kurmak ve yönetmek | 13 | 3.0 |
| | Sesimi geniş kitlelere duyurmak | 12 | 2.8 |
| | Diğer | 4 | 0.8 |

Tablo 4'e bakıldığında Covid-19 pandemi sürecinde, öğretmenlerin sosyal ağları kullanım amaçları arasında en fazla %82,4 (356 kişi) ile "haber okumak ve gündemi takip etmek" seçeneğinin işaretlendiği görülmektedir. %63,8'inin (276 kişi) "eğitimle ilgili içeriklerden yararlanmak", %50,9'unun (219 kişi) ise mesleğimle ilgili gruplara üye olmak" seçeneğini işaretlediği görülmektedir. %2,7'sinin (12 kişi) "sesimi geniş kitlelere ulaştırmak" seçeneğini işaretlediği görülmektedir.

3.5. Öğretmenlerin Covid-19 pandemi döneminde sosyal ağlarda benimsedikleri roller

Katılımcılara pandemi döneminde sosyal ağları kullanırken hangi rolleri benimsedikleri sorulmuştur. Sosyal ağları kullanım şekillerine göre kendilerine verilen seçeneklerden en uygun olanı işaretlemeleri istenmiştir.

Katılımcıların %52,8'inin (228 kişi) sosyal ağlarda pasif gözlemci olduğu yani hiçbir şey paylaşmayıp, paylaşılanlara tepki vermediği belirlenmiştir. Katılımcıların %40,5'inin (175 kişi) sosyal ağlarda aktif katılımcı rolü ile yer aldığı yani paylaşım yapıp, başkalarının yaptığı paylaşımlara tepki verdiği görülmektedir. Katılımcıların %3,9'unun sosyal ağlarda içerik üretici rolü ile yer aldığı yani içerik üretip sosyal ağlar yoluyla paylaştığı görülmektedir. Katılımcıların %2,77'si bu soru da diğer seçeneğini işaretleyerek sosyal ağlar üzerinde paylaşım yapmayıp, nadiren yapılan paylaşımlara tepki verdiğini belirtmiştir.

3.6. Öğretmenlerin sosyal ağlar üzerinden alışveriş durumları

Ankette katılımcılara sosyal ağlar üzerinden alışveriş yapıp yapmadıkları sorulmuştur. Alışveriş yapmayanların nedenini belirtebilecekleri seçenekler eklenmiştir. Aynı zamanda alışveriş yapmayı tercih edenlerin hangi sosyal ağları kullandıkları sorulmuş, işaretleyebilecekleri seçenekler eklenmiş ve kendi fikirlerini yazabilecekleri "Diğer" seçeneği eklenmiştir.

Tablo 5*Öğretmenlerin Sosyal Ağlar Üzerinden Alışveriş Durumları*

| İncelenen durum | Seçenekler | f | % |
|--|--|----------|----------|
| Sosyal ağlar üzerinden alışveriş | Alışveriş yapıyorum | 285 | 66 |
| | Alışveriş yapmıyorum | 147 | 34 |
| Sosyal ağlardan alışveriş yapmama nedeni | Güvenli bulmuyorum | 55 | 42.6 |
| | Gelecek ürüne güvenmiyorum | 41 | 31.7 |
| | Bağımlılık yapıyor | 16 | 12.4 |
| | Maddi olarak zorlanıyorum | 7 | 5.4 |
| | Mağazaların internet sitesini kullanıyorum | 10 | 7.7 |
| Alışverişte kullanılan sosyal ağlar | Markaların kendi sosyal ağ sayfaları | 250 | 89.6 |
| | Facebook Marketplace | 12 | 4.3 |
| | Ünlülerin sosyal ağ üzerinden yaptıkları reklamlar | 29 | 10.3 |

Katılımcıların %66'sının (285 kişi) sosyal ağlar üzerinden alışveriş yaptığı, %34'ünün (147 kişi) ise alışveriş yapmadığı belirlenmiştir. Sosyal ağlar üzerinden alışveriş yapmadığını belirten 147 kişinin %42,6'sının (55 kişi) alışveriş yapmama nedeni olarak “güvenli bulmuyorum”, %31,7'sinin (41 kişi) ise “gelecek ürüne güvenmiyorum” yanıtını verdiği görülmektedir. Katılımcıların %89,6'sının (250 kişi) alışverişte en fazla, markaların kendi sosyal ağ sayfalarını tercih ettikleri görülmektedir (Tablo 5). Katılımcılardan 66 kişi “diğer” seçeneğini kullanarak sosyal ağlar üzerinden alışveriş yapmadıklarını, 50 kişi ise alışverişlerini e-ticaret sitelerinden yapmayı tercih ettiklerini belirtmiştir. Pandemi döneminde alışveriş yapmama nedeniyle ilgili katılımcılardan bazıları diğer seçeneğini kullanarak görüşlerini belirtmiştir. Ö130 “*Pandemi döneminde alışveriş tablomda bir artış olmadı aksine azalttım, evde kalınca yeni kıyafet alma gereği duymaz oldum*”, Ö432 “*Hayatın akışındaki hareketliliği seviyorum. İnternet üzerinden alışveriş insanı pasifleştiriyor*”, 31-35 yaş aralığında olan Ö427 “*Bir defa instagram üzerinden alışveriş yaptım dolandırıldım artık yapmıyorum*” şeklinde cevap vermiştir. İlçede bir lisede görev yapan Ö2 ise “*sosyal ağlar üzerinden yapılan alışverişlerde iade garantisi olmadığını*” ifade edip sosyal ağlar üzerinden alışveriş yapmadığını belirtmiştir.

3.7. Öğretmenlerin sosyal ağlarda aldıkları güvenlik önlemleri

Ankette katılımcılara sosyal ağlarda dikkat edilmesi gereken güvenlik önlemleri ile ilgili yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları sorulmuş ve işaretleyebilecekleri seçenekler verilmiştir. Ayrıca fikirlerini yazabilecekleri diğer seçeneği eklenmiştir.

Tablo 6*Öğretmenlerin Sosyal Ağlarda Aldıkları Güvenlik Önlemleri*

| İncelenen durum | Seçenekler | f | % |
|--|---|----------|----------|
| Güvenlik önlemleri ile ilgili bilgi | Bilgi sahibiyim ama yeterli değil | 254 | 58.8 |
| | Yeterli bilgiye sahibim | 145 | 33.6 |
| | Hiçbir bilgiye sahip değilim | 33 | 7.6 |
| Sosyal ağlarda alınan güvenlik önlemleri | Kimlik bilgilerimi paylaşmam | 339 | 78.5 |
| | Sosyal ağlardan gelen spam mailleri açmam | 283 | 65.5 |
| | Oyun isteklerine cevap vermem | 271 | 62.7 |
| | Mail adresi, telefon numarası paylaşmam | 249 | 57.6 |
| | Ev ve iş adresi paylaşmam | 247 | 57.2 |
| | Konum paylaşmam | 238 | 55.1 |
| | Reklamlara tıklamam | 235 | 54.4 |
| | Uygulamaların telefon verilerine ulaşmasına izin vermem | 210 | 48.6 |
| | Fotoğraf paylaşmam | 125 | 28.9 |
| | Video paylaşmam | 118 | 27.3 |
| | Gerçek isim kullanmam | 32 | 7.4 |

Tablo 6’da katılımcıların sosyal ağlarda alınabilecek güvenlik önlemleri ile ilgili yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları ve hangi güvenlik önlemlerini uyguladıkları ile ilgili yanıtlarına yer verilmiştir. Katılımcıların %33,6’sının (145 kişi) yeterli bilgiye sahibim, %58,8’inin (254 kişi) bilgi sahibiyim ama yeterli değil, %7,6’sının (33 kişi) ise hiçbir bilgim yok yanıtını verdiği görülmektedir. Sosyal ağlarda alınan güvenlik önlemleri ile ilgili katılımcılara işaretleyebilecekleri birden fazla seçenek verilmiştir. Bu seçenekler içinden en fazla işaretlenenin %78,5 (339 kişi) ile “kimlik bilgilerimi paylaşmam” olduğu görülmektedir. Katılımcılara verilen seçenekler dışında “Diğer” kısmına; Sınıf Öğretmeni Ö38 “*profilimi sadece arkadaşlarıma açarım*”, Türkçe Öğretmeni Ö55 “*güvenlik ayarlarından kısıtlamalar yaparım*”, Sağlık Hizmetleri Öğretmeni Ö72 “*sanal kredi kartı kullanırım*”, Sosyal Bilgiler Öğretmeni Ö382 “*tanımadığım kişilerin beni etiketlemesine izin vermem*”, Fen Bilimleri Öğretmeni Ö56 “*sadece tanıdığım kişiler ile iletişim kurarım*” ve Türkçe Öğretmeni Ö185 “*takma ad ile alışveriş yaparım*” şeklinde farklı yanıtlar vermişlerdir.

3.8. Öğretmenlerin Covid-19 pandemi döneminde sosyal ağların kendileri üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri ile ilgili görüşleri

Ankette katılımcılara, pandemi döneminde sosyal ağların olumlu etkilerinin mi yoksa olumsuz etkilerinin mi daha fazla olduğu sorulmuştur. Devamında olumlu ve olumsuz etkilerin neler olduğu sorulmuş ve işaretleyebilecekleri seçenekler verilmiştir. Ayrıca kendi görüşlerini yazabilecekleri diğer seçeneği eklenmiştir.

Tablo 7

Sosyal Ağların Öğretmenlere Olumlu ve Olumsuz Etkileri

| İncelenen durum | Seçenekler | f | % |
|-----------------------|--|-----|------|
| Sosyal ağların etkisi | Olumlu etki | 273 | 63.2 |
| | Olumsuz etki | 159 | 36.8 |
| Olumlu etkileri | Gündemdeki ve dünyadaki gelişmelerden anında haberim oluyor | 294 | 68.1 |
| | Sosyal çevremle sürekli iletişim halinde olmamı sağlıyor | 264 | 61.1 |
| | Pandeminin yarattığı stresten uzaklaştırıyor | 168 | 38.9 |
| | Eğlenceli vakit geçirmemi sağlıyor | 166 | 38.4 |
| | Karantina günlerinde boş vaktimi daha verimli geçirmemi sağlıyor | 135 | 31.3 |
| | Hayatımdaki gelişmeleri paylaşma imkânı sağlıyor | 113 | 26.2 |
| | Yaptığım paylaşımların beğenilmesi motivasyonumu artırıyor | 40 | 9.3 |
| Olumsuz etkileri | Gereğinden fazla vaktimi alıyor | 316 | 73.1 |
| | Gündelik işlerimden alıkoyuyor | 124 | 28.7 |
| | Sürekli değişen gündemi takip etmek yoruyor | 104 | 24.1 |
| | Beden sağlığımı olumsuz etkiliyor | 90 | 20.8 |
| | Ailemle olan iletişimimi zayıflatıyor | 80 | 18.5 |
| | Ruh sağlığımı olumsuz etkiliyor | 72 | 16.7 |
| | Sosyal ağ bağımlısı oldum | 42 | 9.7 |

Alınan yanıtlar doğrultusunda katılımcıların %63,2’si (273 kişi) sosyal ağların olumlu, %36,8’i (159 kişi) ise sosyal ağların olumsuz etkilerinin daha fazla olduğunu belirtmiştir. Sosyal ağların olumlu etkisi olarak öğretmenlerin en fazla; %68,1 (294 kişi) ile “Gündemdeki ve dünyadaki gelişmelerden anında haberim oluyor” ve %61,1 (264 kişi) oran ile “Sosyal çevremle sürekli iletişim halinde olmamı sağlıyor” seçeneklerini işaretledikleri görülmektedir. Sosyal ağların olumsuz etkisi olarak en fazla; katılımcıların %73,1’inin (316 kişi) “Gereğinden fazla vaktimi alıyor”, %28,7’sinin (124 kişi) “Gündelik işlerimden alıkoyuyor”, %24,1’inin (104 kişi) ise “sürekli değişen gündemi takip etmek yoruyor” yanıtını işaretlediği görülmüştür (Tablo 7).

3.9. Öğretmenlerin Covid-19 pandemi döneminde üye oldukları sayfaların içerikleri ile ilgili görüşleri

Katılımcılara pandemi döneminde üye oldukları sayfaların günlük ve meslek yaşamlarına yönelik içeriklerinin neler olduğu, sosyal ağların günlük yaşamlarında ve mesleki yaşamlarında hangi yönde katkı sağladığı sorulmuş ve işaretleyebilecekleri birden fazla seçenek verilmiştir. Ayrıca görüşlerini yazabilmeleri için “Diğer” seçeneği eklenmiştir.

Tablo 8

Covid-19 Pandemi Döneminde Üye Olunan Sosyal Ağ Hesapları ve Bunların Katılımcılara Sağladığı Katkılar

| İncelenen durum | Seçenekler | f | % |
|--|---|-----|------|
| Günlük yaşama yönelik içerik yayınlayan hesaplar | Kişisel gelişim | 252 | 58.3 |
| | Hobi edinebilecek hesaplar | 200 | 46.3 |
| | Yemek tarifleri | 150 | 34.7 |
| | Çocuk gelişimi | 116 | 26.9 |
| | Eğlenceli videolar | 107 | 24.8 |
| | Ürün satışı yapılabilecek hesaplar | 18 | 4.2 |
| | Kendi çektiği fotoğrafları paylaşabilecekleri hesaplar | 13 | 3.0 |
| Mesleki yaşama yönelik içerikler yayınlayan hesaplar | Branşıyla ilgili hesaplar | 290 | 67.1 |
| | Mesleğimle ilgili hesaplar | 286 | 66.2 |
| | Eğitimle ilgili yayınlara yapan hesaplar | 219 | 50.7 |
| | Kaynak paylaşımı yapılan hesaplar | 206 | 47.7 |
| | Mesleğimle ilgili haberleri takip edebileceğim hesaplar | 201 | 46.5 |
| | Materyal geliştirme ile ilgili hesaplar | 152 | 35.2 |
| | Öğretim teknolojilerini öğrenebileceğim hesaplar | 110 | 25.5 |
| | Ürettiğim içerikleri paylaşabileceğim hesaplar | 60 | 13.9 |
| Günlük yaşama katkıları | İzleme fırsatı bulamadığım filmler izledim | 202 | 46.8 |
| | İlgilendiğim konularda online eğitimler aldım | 187 | 43.3 |
| | Yemek sayfalarından yeni yemekler öğrendim | 166 | 38.4 |
| | Sanal müzeleri gezdim | 162 | 37.5 |
| | Online erişime açılan yayınları okudum | 86 | 19.9 |
| | Online sergiler gezdim | 77 | 17.8 |
| | Yeni hobiler edindim | 74 | 17.1 |
| | Ünlülerin yaptığı canlı yayınları izledim | 61 | 14.1 |
| | Takip ettiğim hesaplar ile sanatsal yönümü keşfettim | 59 | 13.7 |
| | Online konserlere katıldım | 33 | 7.6 |
| | Online spor dersleri aldım | 31 | 7.2 |
| | Ürün alıp sattım | 30 | 6.9 |
| | Kendi youtube kanalımı açtım | 14 | 3.2 |
| | İçeriklerimi paylaşabileceğim blog sayfamı açtım | 7 | 1.6 |
| Bir gelişme yaşamadım | 11 | 2.4 | |
| Mesleki yaşama katkıları | Mesleki gelişimle ilgili online seminerler aldım | 232 | 53.7 |
| | Eğitim programlarına katıldım | 177 | 41.0 |
| | Hizmet içi eğitim kurslarına katıldım | 162 | 37.5 |
| | Mesleğimle ilgili online yayınları okudum | 149 | 34.5 |
| | Branşıyla ilgili online eğitimlere katıldım | 123 | 28.5 |
| | Mesleğimle ilgili çeşitli sertifikalar aldım | 114 | 26.5 |
| | Branşıyla ilgili youtube kanalı açtım | 14 | 3.2 |
| | Mesleğimle ilgili blog sayfası açtım | 9 | 2.1 |
| | Bir gelişme yaşamadım | 11 | 2.4 |

Tablo 8'e bakıldığında katılımcıların pandemi sürecinde üye oldukları sosyal ağların günlük yaşama yönelik içeriklerinin en fazla; %58,3 (252 kişi) ile “Kişisel gelişimle ilgili hesaplar”, %46,3 (200 kişi) ile “Hobi edinebilecek hesaplar” ve %34,7 (150 kişi) ile “yemek tarifleri ile ilgili hesaplar” olduğu görülmektedir. 31-35 yaş aralığında Bilişim Teknolojileri öğretmeni olan Ö178, pandemi sürecinde günlük yaşama yönelik olarak sosyal ağlardaki tercih ettiği hesapların “*kripto paralarla ilgili içerikler*” üzerinde yoğunlaştığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin pandemi sürecinde kullandıkları sosyal ağların mesleki yaşama yönelik içeriklerinin ise en fazla; %67,1 (290 kişi) ile

“Branşla ilgili hesaplar”, %66,2 (286 kişi) ile “Meslekle ilgili hesaplar” ve %50,7 (219 kişi) ile “Eğitimle ilgili yayınlar yapan hesaplar” üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Sosyal ağların günlük yaşama yaptığı katkılar için en fazla; %46,8 (202 kişi) ile “İzleme fırsatı bulamadığım filmler izledim”, %43,3 (187 kişi) ile “İlgilendiğim konularda online eğitimler aldım”, %38,4 (166 kişi) ile “Yemek sayfalarından yeni yemekler öğrendim”, %37,5 (162 kişi) ile “Sanal müzeleri gezdim” yanıtlarının verildiği görülmektedir. Sosyal ağların mesleki yaşama yaptığı katkılar için en fazla %53,7 (232 kişi) ile “Mesleki gelişimle ilgili online seminerler aldım”, %41 (177 kişi) ile “Eğitim programlarına katıldım” ve %37,5 (162 kişi) ile “Hizmet içi eğitim kurslarına katıldım” yanıtlarının verildiği görülmektedir. 11 (%2,4) katılımcının, diğer seçeneğine sosyal ağların hem de mesleki yaşamlarına yönelik herhangi bir gelişme sağlamadığını yazdığı görülmektedir.

3.10. Öğretmenlerin, Covid-19 pandemi döneminde insanların sosyal ağları kullanım durumlarına yönelik değerlendirmeleri

Öğretmenlerden pandemi sürecinde insanların sosyal ağları kullanımlarını, gözlemlerine dayanarak değerlendirmeleri istenmiştir. Açık uçlu olarak sorulan bu soruya katılımcıların %48,6’sının pandemi döneminde sosyal ağ kullanımının çok arttığını ifade ettiği görülmektedir. Katılımcıların %13,4’ü insanların sosyal ağ bağımlısı olduklarını ifade etmiştir. Katılımcıların %5,8’i abartılmadığı sürece sosyal ağların insanlar için olumlu etkileri olduğunu belirtmiştir. Bazı öğretmenlerin, insanların sosyal ağ kullanımlarını değerlendirmeleri ile ilgili yanıtlarına aşağıda yer verilmiştir:

Sosyal Bilgiler Öğretmeni Ö128 “*Meslek ve kişisel gelişim için bulunmaz fırsatlar oluşturdu. Ancak büyük bir kitle bunu yanlış değerlendirip oyun ve dedikodu ortamları oluşturdu.*”

25-30 yaş aralığında Özel Eğitim Öğretmeni Ö192 “*Fazla zaman geçirilen evlerde doğan can sıkıntısı sebebiyle oluşan çaresizlik insanları sosyal medya ağlarına yöneltti. Yoğun bir şekilde yönelen bu ilgi bir müddet sonra süreklilik gösterdi. Ve bu etkileşim sosyal medyada sınırlı kalarak insanların canlı olarak iletişimine zarar verdi*”

Lisede Resim Öğretmeni olarak görev yapan Ö182 “*Kendi yaptıklarını paylaşarak beğeni alma yoluyla motive oluyorlar. Zaman doldurmak amaçlı üretken olmayarak vakit dolduruyorlar, bunun yanı sıra teknolojinin daha önce faydalanmadıkları kolaylıklarını kullanmayı öğrendiler.*”

5-10 yıl arasında öğretmenlik deneyimi olan Ö370 “*Sosyal ağ kullanımı pandemi döneminde amacından sapmış durumda. İnsanlar her şeylerini paylaşıyorlar. Özel hayat kalmadı gibi. Diğer taraftan alışveriş imkânı sağlaması, gündemden haberdar etmesi gibi yararlı yönleri de olmuştur.*”

Din Kültürü Öğretmeni Ö159 “*Her an her şeyini paylaşan insanları görmek, mahremiyetten, ahlaki olmaktan uzak paylaşımlar beni üzdü. İnsan neden her anını her halini ve özelini paylaşır ki? Saçma sapan paylaşımlar izlemek üzüyor beni, izlemiyorum bana gerçekten faydasının olduğunu düşündüğüm kişi ve siteleri takip ediyorum.*”

Anasınıfı Öğretmeni Ö37 “*İnsanlar anormal şekilde kullanmaya başladı bence. Özellikle mahremiyetten uzaklaşıldı. Değişik anlayamadığım bir ruh haline büründüler.*”

16-20 yıl arasında mesleki deneyimi olan Sınıf Öğretmeni Ö24 “*İnsanların daha çok sosyal ağ bağımlısı olduğunu ve bunu amaçsızca kullandıklarını, bunlardan etkilenen çocukların da sosyal ağlarda kendine fayda sağlayacak içeriklerin ötesinde, tiktokçu bir nesil yarattığını düşünüyorum.*”

Bir köy okulunda görev yapan Fen Bilimleri Öğretmeni Ö222 “*İnsanların ruh sağlığı etkilendiği için kendilerini daha fazla dışarıya yansıttıklarını düşünüyorum. Kişisel alanlarını çok fazla paylaştıklarını, artık özel hayat denilen kavramın ortadan kalktığını düşünüyorum.*”

Ö175 “*İnsanların yüzü yüze sosyalleşmesini engelliyor. İnsanların fiziksel olarak sağlığını bozuyor. Aile içinde birlikteliği olumsuz yönde etkiliyor. Sanal bir dünya düzeni oluşmasına neden oluyor.*”

İlçedeki bir lisede görev yapan 41-45 yaş arasındaki Ö431 “*Bazen insanlar sosyal ağları birilerine hava atmak ya da atar yapmak için araç olarak kullanmaya başladı. Sosyal ağlar birbirine taş atma platformlarına çevrildi bazı kitleler tarafından*”

Ö105 “*İnsanların özellikle gençlerin boşlukta olduklarını görmek beni üzüyor. Önüme çıkan saçma videolardan anladığımız kadarıyla eğitimin hiç iyi yerlere gittiğini düşünmüyorum.*”

Ö98 “*İşi olmayan hedefi olmayan insanlar için sosyal ağlar en güzel, en zevkli, en çok zaman alan oyuncaktır. İşi olan çalışmak durumunda olanlar için aynı şeyi söyleyemeyiz*”

36-40 yaş arasındaki Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Ö73 “*Genel olarak araştırılmadan bilgiler paylaşılıyor. Sosyal ağ kullanımı konusunda toplum olarak çok eksikiz. Hem teknik hem de etik olarak sorunlarımız var.*”

Türkçe Öğretmeni Ö369 “*Sosyal ağdakileri, bilgi kirliliğine saplanan etrafa kirlilik yayan kesim ve bilgisine bilgi katıp etrafa fayda yağdıran olarak ikiye ayırıyorum*”

Ö79 “*Kullanım süresi arttı ve insanlar sosyal ağlar üzerinde aşırı özgür ve olumsuz bir dil kullanmaya başladı*”.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada, Covid-19 pandemi döneminde öğretmenlerin sosyal ağları kullanım durumları incelenmiştir. Araştırmada katılımcılara pandemi sürecinde sosyal ağ kullanım sürelerinde artış olup olmadığı sorulmuş ve çoğunluğun pandemi ile birlikte, sosyal ağları daha fazla kullanmaya başladıkları belirlenmiştir. Özellikle pandeminin ilk dönemlerinde gerçekleşen karantina uygulamaları ve insanların zamanlarının çoğunu evde ve izole bir şekilde geçirmelerinden dolayı boş vakitlerinin önemli bir bölümünü sosyal ağlarda geçirdikleri görülmektedir. Buna rağmen pandemi öncesinde öğretmenlerin sosyal ağları kullanımları ile ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında sosyal ağ kullanım sürelerinin ortalamasının çok fazla değişmediği görülmektedir (Biliciler, 2018; Solmaz vd., 2013; Vural & Bat, 2010). Araştırmanın bulguları değerlendirildiğinde, alanyazında yapılan araştırmalarla benzer sonuçları gösterse de ankete katılan öğretmenler ağırlıklı olarak sosyal ağ kullanım sürelerinin çok fazla arttığını düşünmekte, öğretmenler sosyal ağların olumlu ve olumsuz etkilerine dikkat çekmektedir. Karantina günlerinde öğretmenlerin uzaktan eğitim yoluyla ders vermesinin, öğrenci ve velilerle sosyal ağlar üzerinden iletişim kurmak zorunda kalmasının, uygulanan yasaklar ile sosyal çevrelerinden uzak kalmasının, normal zamanda yaptıkları birçok faaliyeti yüz yüze yapamamaktan dolayı sosyal ağlar üzerinden yapmaya başlamasının da sosyal ağları kullanım sürelerinin artmasında etkili olduğu düşünülmektedir. Sosyal ağların pandemi döneminde günlük yaşam ve iş ile ilgili faaliyetler için öğretmenler tarafından yoğun kullanımının, araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyal ağların olumlu ve olumsuz yönlerini somut bir biçimde gözlemleyebilmesine ve kritik edebilmesine katkı sağladığı düşünülmektedir. Araştırmadan elde edilen bulgular bu yönüyle ilgili alanyazın için önemlidir.

Bu araştırmada, katılımcı öğretmenlerin yaklaşık olarak yarısının sosyal ağları pasif gözlemci olarak kullandıkları anlaşılmıştır. Bulgulara göre kullanım süresinin arttığı düşünülse de, ankete katılanların yarıya yakını, alanyazında ifade edilen aktif sergileyen ve pasif gözlemci olma (Keles, 2018) durumlarından en çok pasif gözlemci olmayı tercih ettikleri, yani paylaşım yapmayan, paylaşımlara tepki vermeyen, sadece yapılan paylaşımları takip eden durumda oldukları belirlenmiştir. Randahl ve diğerleri (2023) öğretmenlerin sosyal ağ deneyimlerini inceledikleri bir araştırmada öğretmenlerin başlangıçta sosyal ağlarda okuyan, paylaşımları beğenen, sorularına cevap arayan ve diğerlerinden fikir alan sessiz dinleyici ya da tüketiciler olduklarını ve bir süre sonra yazan, tartışan, diğerlerinin paylaşımlarına yorum yapan ve kendi paylaşımlarını üreten aktif üyelere dönüştüklerini belirlemiştir. Zamanla aktif kullanıcılara dönüşen ve içerik üreten bu kullanıcıların daha çok; hırslı, ilgili öğretmenler oldukları ve başkalarına yardım etmek amacıyla aktif olarak bilgilerini paylaşmayı tercih ettikleri yine aynı araştırmada ifade edilmektedir. Benzer biçimde bu araştırma kapsamında youtube kanalı veya blog sayfası açarak

mesleki bilgilerini paylaşan öğretmenlerin de aynı nedenlerle aktif içerik üreticilerine dönüştükleri söylenebilir. Tartaglia ve Bergagna (2022) bir sosyal ağın pasif kullanımının üniversite öğrencilerinin ruh hali üzerindeki etkilerini inceledikleri araştırmada, pasif sosyal ağ kullanımının başlangıçta ruh hali düşük katılımcıların ruh hallerini daha da düşürdüğünü, ortalama ve yüksek olan katılımcılar için ise sosyal ağın pasif kullanımının katılımcıların ruh hali üzerinde herhangi bir etkisi olmadığını belirlemiştir. Sosyal ağların aktif-pasif kullanımı ile iyi oluş arasındaki ilişkiyi açıklayan Verduyn ve diğerleri (2022) ise sosyal ağların aktif kullanımının her zaman yararlı, pasif kullanımının ise her zaman zararlı olamayacağını ifade etmektedir. Bu araştırma bulgularına göre pandemi döneminde sosyal ağ kullanan öğretmenlerin sosyal çevre ile sürekli iletişim halinde olma, pandeminin yarattığı stresten uzaklaşma, eğlenceli vakit geçirme gibi olumlu etkiler ifade ettikleri; buna karşılık bazı öğretmenlerin ise sosyal ağ kullanımı nedeniyle kendilerinde çeşitli olumsuz etkiler oluştuğuna dair fikirler belirttikleri görülmektedir. Sosyal ağların öğretmenler üzerindeki olumlu ya da olumsuz etkilerinde, onların aktif-pasif kullanıcı olma durumlarının yanı sıra pandeminin getirdiği farklı yaşam koşullarının da belirleyici olduğu düşünülmektedir. Bu araştırma içerisinde sınırlı bir biçimde ele alınan sosyal ağların aktif-pasif kullanımı ve olası etkileri derinlemesine incelenmesi gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre sosyal ağlarda iletişim kurulan grupların; pandemi ile birlikte uzaktan eğitime de geçilmesiyle, öğrenci grupları, okul, öğretmen ve meslekle ilgili gruplar üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Covid-19 pandemi öncesinde yapılan araştırmalarda olduğu gibi bu araştırmada da arkadaş ve aile grupları, sosyal ağlar üzerinden sık iletişim kurulan kişiler olarak dikkat çekmektedir. Pandemi döneminden önce öğretmenlerin sosyal ağları kullanım amaçları bilgiye ulaşmak (Tonbuloğlu & İşman, 2014), eğlenmek ve paylaşım yapmak (Kulak & Ayparçası, 2019), arkadaşlarını bulmak (Vural & Bat, 2010) ve arkadaşlarla iletişim kurmak (Ulu & Baş, 2020) üzerinde daha çok yoğunlaşırken, bu araştırma ile pandemi sürecinde kullanım amaçlarının en fazla gündemi takip etmek, eğitim içeriklerine ulaşmak, öğrenci ve meslektaşlarla iletişim kurmak ve paylaşımlarda bulunmak, alışveriş yapmak gibi iş ve günlük yaşamı kolaylaştıran amaçlara yoğunlaştığı görülmektedir. Sosyal ağları kullanım yelpazesinin pandemi döneminde hayatın her alanına yayıldığı anlaşılmaktadır. Sosyal ağlar artık insanlar için sadece eğlenceli vakit geçirmek, arkadaşları takip etmek, eski arkadaşları bulmak amacı ile kullanılan platformlar olmaktan çıkmış, öğretmenlerin eğitimler aldığı, eğitim verebildiği, ders içerikleri paylaşabildiği, öğrencileri ile etkileşim kurup takip edebildiği, kısa zamanda geniş kitlelere ulaşım sesini duyurabildiği bir alan haline gelmiştir. Trust ve Whalen'in (2021) Covid-19 pandemisi sonrası öğretmenler ile yürüttükleri araştırmada, öğretmenlerin özellikle pandemi döneminde dünyanın farklı ülkelerindeki öğretmenlere ulaşma konusunda sosyal ağların gücüne vurgu yaptıkları belirlenmiştir. Sosyal ağların gücünün bu araştırma grubundaki öğretmenler tarafından da fark edildiği ve sosyal ağların aynı şekilde meslektaşlarla iletişim kurmak amacıyla etkin biçimde kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Pandemi dönemiyle beraber insanların alışveriş alışkanlıklarında da belirgin bir değişiklik meydana gelmiştir. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de ilk vakanın görüldüğü tarihten itibaren internet ve sosyal ağlar üzerinden yapılan alışverişlerde belirgin bir artış görülmüştür (Güven, 2020). Bu araştırmada da katılımcıların büyük çoğunluğu pandemi döneminde sosyal ağlar üzerinden alışveriş yaptıklarını belirtmiştir. Bunda özellikle ülke genelinde hafta sonu uygulanan sokağa çıkma yasaklarının etkili olduğu söylenebilir. Özellikle hafta içi, uzaktan ya da yüz yüze eğitim veren öğretmenlerin alışveriş yapmak için sosyal ağları tercih ettikleri görülmektedir. İnternet ve sosyal ağlar üzerinden alışverişin tercih edilme sebepleri arasında, alınacak ürünün kısa sürede farklı ürünlerle karşılaştırabilme imkânı da etkili olmaktadır (Eryiğit & Özdemir, 2023). Ancak araştırmada, güvenli bulmama, gelecek ürüne güvenmeme gibi nedenlerle sosyal ağlar üzerinden alışveriş yapmamayı tercih eden öğretmenler de belirlenmiştir. Altınöz ve diğerleri (2019) yetersiz bilgi, beceri, tutum ve bilinçsiz kullanım nedeniyle bireylerin kişisel güvenliklerinin tehlikeye girebileceğini ve siber tehditlere maruz kalabileceklerini ifade etmektedir. Nitekim araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun birden fazla sosyal ağ üyesi oldukları halde önemli bir kısmının sosyal ağlarda alınabilecek güvenlik önlemleri ile ilgili kendilerini yeterli görmedikleri anlaşılmaktadır. Bu durum sosyal ağların güvenli kullanımı konusunda henüz yeterince bilinçli bir toplum seviyesine ulaşmadığımızı ortaya koymaktadır.

Sosyal ağların yaygın kullanımı ile birlikte ortaya çıkan çeşitli davranışsal bozukluklar alanyazında yerini almıştır (Kalip & Çöl, 2020). Problemlili sosyal medya kullanımı, bir çeşit davranışsal bağımlılık (Üzer & Kurtse Gürsoy, 2022) olarak bu bozukluklar arasında ifade edilmektedir. Sosyal medya kullanım bozukluğu ve sosyal medya bağımlılığı (Sarıçam & Adam Karduz, 2018; Erzen & Odacı, 2021) gibi farklı kavramlarla da ifade edilen problemlili sosyal medya kullanımı, bu araştırma kapsamındaki öğretmenler tarafından da belirtilmiştir. Nitekim öğretmenlerden bazıları pandemi dönemindeki sosyal ağ kullanımının kendileri üzerinde sosyal ağ bağımlılığına varan etkileri olduğunu vurgulamıştır. Bulgulara bakıldığında, pandemi döneminde sosyal ağların katılımcılar üzerinde olumlu etkilerinin daha fazla olduğu düşüncesinin yüksek olduğu ve olumlu etkiler arasında en fazla, gündemden anında haberdar olabilmek, sosyal çevre ile sürekli iletişim halinde kalabilmek ve pandeminin yarattığı stresten uzaklaşmak düşüncesinin yer aldığı görülmektedir. Bu durumun gerekçesi olarak sosyal izalosyan döneminde insanların yüz yüze görüşme imkanının olmaması söylenebilir. Günlük yaşama dair olumsuz olarak değerlendirilen en önemli gerekçe ise sosyal ağların gereğinden çok zaman alması olarak ifade edilirken, ayrıca sosyal ağların beden ve ruh sağlığını olumsuz etkilediği, gündelik işlerden alıkoyduğu ve aile ile iletişimi azalttığı fikirlerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin bu düşünceleri Trust ve Whalen (2021) tarafından da tespit edilmiştir. Buna göre öğretmenlerin pandemi döneminde ruh ve beden sağlığını korumak adına hassasiyetlerini dile getirdikleri, ev ve iş yaşamı dengesinin sağlanması gerektiği yönünde de fikirlerinin ortaya çıktığı belirtilmektedir. Dünyayı etkileyen pandemi süreci, dünyanın farklı yerlerinde yaşayan öğretmenler üzerinde benzer etkiler ortaya çıkarmıştır. Bunları öğretmenlik mesleğine özgü durumlar olarak değil, tüm insanlar üzerinde ortaya çıkan benzer etkiler olarak değerlendirmek yanlış olmayacaktır.

Sosyal ağların katılımcı öğretmenlerin mesleki yaşamına yansımaları da araştırmada irdelenmiştir. Mesleki açıdan özellikle sosyal ağ gruplarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı sağladığı, bu gruplar sayesinde deneyimi daha az olan öğretmenlerin deneyimli öğretmenlerin bilgi ve tecrübelerinden yararlandıkları bilinmektedir (Mercieca & Kelly, 2018; Mulls vd., 2019; Randahl vd., 2023). Araştırma bulguları göstermektedir ki öğretmenlerin pandemi döneminde üye olduğu sosyal ağların içerikleri, branşlar ve kişisel gelişim ile ilgili sayfalardır. Sosyal ağların pandemi, öğretmenlerin günlük yaşamda izleyemediği filmleri izleyebilmesine, ilgi duyduğu alanlarda online eğitimler alabilmesine, mesleki gelişimine olanak sağlayan seminerler alabilmesine ve eğitim programlarına katılabilmesine katkı sağladığı görülmektedir. Öğretmenler sosyal ağlar sayesinde kendi 'bireysel öğrenme ağları'nı oluşturabilmekte ya da varolanı genişletebilmektedir (Prestridge vd., 2019; Ekoç, 2020). Prestridge ve diğerleri (2021) öğretmenlerin sosyal ağlar vasıtasıyla meslektaşlarıyla bilgi, fikir ve kaynak alışverişinde bulunmalarını 'mesleki öğrenme ağları'nın oluşumu şeklinde açıklamaktadır. Sosyal ağlar üzerinden gerçekleştirilen bireysel ya da mesleki öğrenme ağları öğretmenlere, meslektaşları ile bağlantı kurarak onlardan yardım isteme, gerekli durumlarda açıklamalar yaparak bilgilerini paylaşma, öğrencilerin çalışmaları hakkında paylaşım yapma ve meslektaşlarıyla karşılıklı uygulamalar yapma fırsatını sağlamaktadır (Prestridge vd., 2019). Bu araştırma sürecine dahil olan öğretmenlerin de kendi bireysel öğrenme ağlarını oluşturarak ve zenginleştirerek pandemi sürecini değerlendirmeye çalıştıkları görülmektedir. Ancak öğretmenlerin, meslektaşları ile karşılıklı iş birliği ile gerçekleştirilebilecek etkinliklerden çok; seminer alma, eğitim programlarına katılma ve online eğitimler alma gibi bireysel deneyimlere odaklandıkları anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin pandemi döneminde insanların sosyal ağları kullanmaları ile ilgili açık uçlu sorulara verdiği yanıtlar incelendiğinde, beğenilme, takdir edilme duygularının baskın hale geldiğinin ve paylaşımların çoğunlukla beğenilme amacı ile yapıldığının düşünüldüğü görülmektedir. Bazı öğretmenler sosyal ağların bilinçsiz ve amaçsız bir şekilde kullanılmasının toplumu olumsuz etkilediği fikrini taşımaktadır. Ayrıca sosyal ağlarda yapılan paylaşımların mahremiyet duygusunu azalttığı, insanların her şeyini sosyal ağlarda paylaştığı ve buna bağlı olarak özel hayatın gizliliğinin kalmadığı düşünülmektedir. Prestridge ve diğerleri (2021) tarafından farklı ülkelerden öğretmenlerden veri toplanarak gerçekleştirilen araştırmada, tüm öğretmenlerin sosyal medya ile insanlara ve kaynaklara erişmek istedikleri, ancak sahip oldukları farklı kültürel özelliklere bağlı olarak bunu farklı gerekçelerle yaptıkları görülmüştür. Bu araştırma kapsamında da öğretmenlerin yine içinde buldukları kültürel bağlamdan etkilenerek toplumdaki sosyal

medya kullanımını değerlendirdikleri ve bu perspektiften yola çıkarak toplumun sosyal medya kullanımına ilişkin çıkarımlarda buldukları düşünülebilir. Ayrıca bu araştırmaya katılan öğretmenler, toplumun bir kısmının sosyal ağları bilinçli bir biçimde kullanarak hem kendileri, hem de başkaları için faydalı içeriklerin yayılmasına katkı sağladıklarını, bir kısmının ise yanlış bilgiler yayarak, bilgi kirliliğine yol açtığını düşünmektedir. Sosyal ağlar öğretmenler tarafından yoğun bir şekilde kullanılıyor olsa bile güvenli ortamlar olarak görülmemektedir.

Sonuç olarak yapılan bu çalışma, öğretmenlerin pandemi döneminde sosyal ağ kullanım amaçlarının, pandemi öncesi ile benzeştiğini ancak pandemi ile beraber sosyal ağları kullanım amaçlarının ve kapsamının genişlediğini ortaya koymaktadır. Bu araştırmanın pandemi döneminde farklı branşlardan öğretmenlerin sosyal ağları günlük ve iş yaşamlarında kullanma durumlarını farklı yönlerden ve bütüncül bir biçimde irdelemesi nedeniyle alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ÖNERİLER

Öğretmenlerin Covid-19 pandemi döneminde sosyal ağları kullanım durumlarının incelendiği araştırmanın sonucunda aşağıdaki öneriler sunulmuştur. Bunlar:

- Toplumun diğer kesimleri ile birlikte öğretmenlerin de sosyal ağları kullanım sürelerinin pandemi ile arttığı anlaşılmaktadır. Ancak bu kullanım daha çok pasif gözlemci şeklinde gerçekleşmektedir. Toplum açısından rehber konumunda olabilecek öğretmenlerin, branşları ya da genel olarak eğitim ile ilgili konularda yararlı içerikler üretmeleri ve sosyal ağlarda toplumun diğer kesimleri ile paylaşımları yararlı olabilir.

- Pandemi döneminde öğretmenlerin sosyal ağları kullanma amaçlarının çeşitlendiği görülmektedir. Bu yaygın kullanımın sağlıklı bir biçimde gerçekleşmesi önemlidir. Öğretmenlerin bilinçli birer sosyal ağ kullanıcısı olabilmesi için sosyal medya okuryazarlığı üzerine eğitici içeriklere ulaşmaları yararlı olabilir. Özellikle öğretmenlerin sosyal ağların güvenli kullanımı konusunda kendilerini yeterli görmedikleri dikkate alındığında, öğretmenlere sosyal ağların güvenli kullanımı ile ilgili eğitimler verilmesinin yararlı olacağı anlaşılmaktadır.

- Pandemi döneminde öğretmenlerin sosyal ağlar vasıtasıyla kendi öğrenme ağlarını oluşturdukları ancak bu ağların daha çok bireysel deneyimlerden oluştuğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin sosyal ağlar yardımıyla işbirlikli çalışmayı sağlayabilecekleri mesleki öğrenme ağlarını oluşturabilmeleri mesleki gelişimleri açısından önemlidir.

- Gelecekte yapılacak çalışmalarda, daha genellenebilir sonuçlar elde etmek için katılımcı sayısı artırılabilir.

KAYNAKÇA

Akyol, Y.S. (2021). *Covid-19 pandemisi sürecindeki eğitimcilerin dijital bağımlılığı ve fiziksel aktivite düzeylerinin incelenmesi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi.

Altınöz, M., Tosun, N., Çinkılıç, T. & Çay, E. (2019). Siber güvenlik ve bilinçli sosyal medya kullanımı dersi pilot uygulamasına ilişkin öğretmen görüşleri. *Journal of Continuous Vocational Education and Training*, 2(1), 1-15.

Arkan, A., & Yünter, S. (2018). Eğitim için sosyal ağlar. *SETA Perspektif*, (217), 1-6.

Atav, E., Akkoyunlu, B., & Sağlam, N. (2006). Öğretmen adaylarının internete erişim olanakları ve kullanım amaçları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(30), 37-44.

- Avcı, F. (2020). Öğretmenlerin sosyal medya kullanımları ve sosyal medya kavramına ilişkin metaforik algıları. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 6(2), 769-788.
- Balcı, Ş., Bekiroğlu, O., & Karaman, S. Y. (2019). Sosyal medya bağımlılığının bir belirleyicisi olarak öz saygı: Konya örneğinde bir araştırma. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 2019(48), 35-64.
- Biliciler, G. (2018). *Sosyal medya kullanımını yönlendiren motivasyonel etkenler: kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı çerçevesinden sosyal medya kullanıcıları üzerine bir inceleme*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Can, E., (2020). Coronavirüs (covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Cemaloğlu, N. & Bıçak, D. K. (2015). Sosyal ağlarda öğretmen-öğrenci arkadaşlığına yönelik öğrenci algıları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13(2), 51-76.
- Chaves-Montero, A., Relinque-Medina, F., Fernández-Borrero, M. Á., & Vázquez-Aguado, O. (2021). Twitter, social services and covid-19: Analysis of interactions between political parties and citizens. *Sustainability*, 13(4), 2187.
- Çağiltay, K. (2015, January). *Herkes için internet*. ResearchGate. <https://www.researchgate.net/publication/270684367>.
- Çolak, B., (2019). *Öğretmenlerin sosyal ağları kullanım amaçlarının incelenmesi: Suluova örneği*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Demirtaş, H., Van Yazlak, D., & Yazlak, B. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin sosyal medya kullanımına ilişkin görüşleri. *Akademik İzdüşüm Dergisi*, 7(2), 69-80.
- Díaz, F., & Henríquez, P. A. (2021). Social sentiment segregation: Evidence from twitter and google trends in chile during the covid-19 dynamic quarantine strategy. *PloS one*, 16(7), e0254638.
- Döş, B., & Özşahin, C. (2019). Öğretmenlerin sosyal medya bağımlılığı, öğretmenlik öz-yeterlilikleri ve motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(71), 1397-1408.
- Ekoç, A. (2020). No Teacher is an Island: Technology-assisted personal learning network (PLN) among english language teachers in Turkey, *Interactive Learning Environments*, 30(7), 1183-1199.
- Ertuğ, C. A. N. (2020). Coronavirüs (covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Eryiğit, V., & Özdemir, L. (2023). Covid-19 Pandemi döneminde yükseliş gösteren sektörler: e-ticaret. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 83-99.
- Erzen, E. & Odacı, H. (2021). Sosyal medya kullanım bozukluğu ölçeği: türkçe uyarlama çalışması. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 51, 520-535.
- Eutsler, L., Antonenko, P. D., & Mitchell, C. (2021). Initial response to covid-19: A mixed-methods analysis of media and school communications to identify pedagogical implications for remote teaching. *Interactive Technology and Smart Education*, 18(2), 227-245.
- Gencer, Z. T. (2018). Sosyal medya kullanımının iletişim kaygısı bağlamında değerlendirilmesi. *Selçuk İletişim*, 11(2), 21-34.

- Ghounane, N. (2020). Moodle or social networks: What alternative refuge is appropriate to algerian efl students to learn during covid-19 pandemic. *Arab World English Journal (AWEJ)*, 11(3), 21-41.
- Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F., & Madran, O. (2010). Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı. XV. Türkiye’de İnternet Konferansı, 10, 30-37.
- Güleç, V. (2018). Aile ilişkilerinin sosyal medyayla birlikte çöküşü. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 2(2), 105-120.
- Güven, H. (2020). Covid-19 Pandemik krizi sürecinde e-ticarete meydana gelen değişimler. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 251-268.
- Kalip, K. & Çöl, M. (2020). Teknolojiyle bağlantılı yeni davranışsal bozukluklar. *ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi*, 5(2), 318-333.
- Karabatak, M., & Koç, M. (2012). Sosyal ağların öğrenciler üzerindeki etkisinin veri madenciliği kullanılarak incelenmesi. *Education Sciences*, 7(1), 155-164.
- Karasar, N. (1991). *Bilimsel araştırma yöntemi* (4. Baskı). Sanem Matbaası.
- Keles, E. (2018). Use of facebook for the community services practices course: Community of inquiry as a theoretical framework. *Computers & Education*, (116), 203-224.
- Kıran, S., Küçükboşancı, H., & Emre, İ. E. (2020). Sosyal medya kullanımının kişiler üzerindeki etkilerinin incelenmesi. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 13(4), 435-441.
- Kırmızıgül, H. G. (2020). Covid-19 salgını ve beraberinde getirdiği eğitim süreci. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 283-289.
- Kırnık, D., Pepeler, E., & Özbek, R. (2018). Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanımına ilişkin tutumları: Malatya il örneği. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(1), 27-45.
- Kilis, S., Christian, R. A. P. P. & Gülbahar, Y. (2014). Eğitimde sosyal medya kullanımına yönelik yükseköğretim düzeyindeki eğitimcilerin algısı: Türkiye-Almanya örnekleme. *Journal of Instructional Technologies and Teacher Education*, 3(3), 20-28.
- Koç, N. E. (2020). Sosyal medya, katılımcı kültür ve kitle çevirisi. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö8), 905-927.
- Kulak, H., & Ayparçası, M. (2019). Öğretmenlerin internet ve sosyal medya kullanımı. *İMGELEM Altı Aylık Hakemli Beşeri Bilimler Dergisi*, 3(4), 7-32.
- Liljekvist, Y. E., Randahl, A. C., van Bommel, J., & Olin-Scheller, C. (2021). Facebook for professional development: pedagogical content knowledge in the centre of teachers’ online communities. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 65(5), 723-735.
- MEB (2017). *Okullarda sosyal medyanın kullanılması*, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Genelge. Sayı: 14168703-10.06.02-E.2975829, <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/1833.pdf>.
- Mercieca, B., & Kelly, N. (2018). Early career teacher peer support through private groups in social media, *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 46(1), 61-77.
- Muls, J., Triquet, K., Vlieghe, J., De Backer, F., Zhu, C., & Lombaerts, K. (2019). Facebook group dynamics: An ethnographic study of the teaching and learning potential for secondary school teachers. *Learning, Media and Technology*, 44(2), 162-179.
- Ngussa, B. M., Fitriyah, F. K., & Diningrat, S. W. M. (2021). Correlation between facebook use, mental health and learning engagement: A case of universities in surabaya city, indonesia. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 22(1), 229-245.

- Özen, Y., & Gül, A. (2010). Sosyal ve eğitim bilimleri araştırmalarında evren-örneklem sorunu. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 394-422.
- Pelin, S. (2017). *Sosyal medya kullanımının mutlu olma durumuna etkisi üzerine nitel bir araştırma*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Prestridge, S., Tondeur, J., & Ottenbreit-Leftwich, A. T. (2019). Insights from ict-expert teachers about the design of educational practice: the learning opportunities of social media. *Technology, Pedagogy and Education*, 28(2), 157-172.
- Prestridge, S., Utami, L. P., & Main, K. (2021). A cross-cultural comparison: the socio-technical affordances of social media as a professional learning tool for teachers. *Teacher Development*, 25(5), 549-566.
- Randahl, A., Liljekvist, Y., Olin-Scheller, C., & Van Bommel, J. (2023). From authorised visitor to key person – a trajectory of participation in teacher facebook groups. *Education Inquiry*, 14(4), 480-495.
- Sarıçam, H. & Adam Karduz, F. F. (2018). Sosyal medya kullanım bozukluğu ölçeği'nin Türk kültürüne uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 9(2), 116-135.
- Schroeder, S., Curcio, R., & Lundgren, L. (2019). Expanding the learning network: How teachers use pinterest. *Journal of Research on Technology in Education*, 51(2), 166-186.
- Solmaz, B., Tekin, G., Herzem, Z., & Demir, M. (2013). İnternet ve sosyal medya kullanımını üzerine bir uygulama. *Selçuk İletişim Dergisi*, 7(4), 23 – 32.
- Tartaglia, S., & Bergagna, E. (2022). Social networking sites passive use and its effects on sad-happy mood. *Psihologija*, 55(2), 137–148.
- Teke, A., & Özkiliç, R. (2016). Öğretmen adaylarının eğitim amaçlı sosyal ağ ve internet kullanma öz-yeterlik algıları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 303-323.
- Toğay, A., Akdur, T. E., Yetişken, İ. C., & Bilici, A. (2015). Eğitim süreçlerinde sosyal ağların kullanımı: Bir MYO deneyimi. *Education Sciences*, (3), 151-168.
- Tonbuloğlu, İ., & İşman, A. (2014). Öğretmenlerin sosyal ağları kullanım profillerinin incelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 320-338.
- Trust, T., & Whalen, J. (2021). Emergency remote teaching with technology during the covid-19 pandemic: Using the whole teacher lens to examine educator's experiences and insights. *Educational Media International*, 58(2), 145-160.
- Ulu, H., & Baş, Ö. (2020). Öğretmen adaylarının sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları, eleştirel düşünme eğilimleri ve medya okuryazarlıkları arasındaki ilişkiler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)*, 35(3), 556-574.
- Üzer, A. & Kurtses Gürsoy, B. (2022). Tıp fakültesi öğrencilerinde internet bağımlılığı, problemli sosyal medya kullanımı, anksiyete, depresyon ve sosyodemografik değişkenler arasındaki ilişki. *Kocatepe Tıp Dergisi*, 23, 288-294.
- Verduyn, P., Gugushvili, N., & Kross, E. (2022). Do social networking sites influence well-being? the extended active-passive model. *Current Directions in Psychological Science*, 31(1), 62–68.
- Vural, Z. B., & Bat, M. (2010). Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: Ege üniversitesi iletişim fakültesine yönelik bir araştırma. *Journal of Yaşar University*, 20(5), 3348-3382.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Social networks are application areas that allow the sharing of information, different perspectives, thoughts and experiences through websites. Accordingly, they facilitated the integration of the internet world into our lives quickly (Solmaz et al., 2013). Social networks are environments that enable users to reach audiences and information that they cannot reach and communicate in daily life in a way they communicate, interact and express themselves (Karabatak & Koç 2012). When the pandemic was declared due to the Covid-19 virus, which emerged in China in December 2019 and quickly spread around the whole world, social networks played a key role in the dissemination and transmission of information about the pandemic (Díaz & Henríquez, 2021). With the effect of the pandemic, there was a compulsory orientation towards social networks in many fields especially in education and they have become a highly preferred area for information, social and professional sharing (Chaves-Montero et al., 2021). Consequently, the aim of this study is to examine the utilization of social networks by teachers during the Covid-19 pandemic.

Method

Survey method was adopted in the research. Questionnaire technique was used in data collection. At the end of spring term of the 2020-2021 academic year, 432 volunteer teachers working in different regions in Türkiye participated in the research. A total of 22 open-ended and close-ended questions were asked in the survey, and the "Other" option was added to the answer part of the close-ended questions, where the respondents could express their different opinions about the question. In addition, the participants were able to mark more than one option in some questions. The first 7 questions of the survey are about demographic information. The other 22 questions are for the examination and evaluation of teachers' use of social networks during the pandemic period. The opinions of 2 field experts working on social networks in the Computer Education and Instructional Technologies Department were consulted, and certain arrangements and alterations were made on the survey items along with the feedback received. After finalizing, the surveys were added on Google Forms and shared with teachers through various social networking platforms, and data were collected. Close-ended questions were analyzed by simple statistical analysis. Content analysis was applied for the analysis of open-ended questions.

Discussion, Conclusion and Recommendations

Although the findings of this study show similar results with the previous studies in the literature, the teachers in the present study think that their duration of social network use has increased too much during the pandemic, and the majority of them evaluate this situation negatively. The findings indicated that even though the time that the participants are present in social networks has increased, the majority of the respondents defined themselves as passive observers in social networks, that is, they do not share, do not react to the shares, and only follow the posts made.

According to the results of the research, the groups communicated in social networks during the pandemic by the participants were mainly student groups, school, teacher and occupational groups. The purposes of teachers' use of social networks during the pandemic diversified. They used social networks intensively for different purposes such as following the agenda, accessing educational content, communicating and sharing with students and colleagues, and shopping. Findings showed that some school administrators forced teachers to use some social networks that they had not used before, due to the shift to distance education and social networks mediated communication during the pandemic period.

Thanks to social networks, teachers can create or expand their own 'individual learning networks' (Prestridge et al., 2019; Ekoç, 2020). Prestridge et al., (2021) explain that teachers exchange information, ideas and resources with their colleagues through social networks as the 'formation of professional learning networks'. Individual or professional learning networks formed on social networks provide teachers with the opportunity to contact their colleagues, ask

for help, share their knowledge by making explanations when necessary, share ideas about students' products and to make reciprocal applications with their colleagues (Prestridge et al., 2019). It was observed that the teachers involved in this study were also trying to make use of the pandemic period by creating and enriching their own individual learning networks. However, teachers seem to primarily orient to individual experiences such as taking seminars, participating in training programs and receiving online trainings rather than activities that can be carried out with reciprocal collaboration with their colleagues.

The fact that the majority of the participants stated that they do not have enough information about personal security in social networks even though they mainly are members of multiple social networks reveals that the consciousness level of the society in terms of the use of social networks is not sufficient. When the evaluations of the participants about the use of social networks during the pandemic period are examined, it is seen that the feelings of being liked and appreciated are the most frequent. The shares are mostly made for the purpose of being liked. The participants stated that sharing on social networks reduces the sense of privacy, eliminates the privacy in private life, and people share literally everything on social networks.

As a result, this study reveals that teachers' purposes of using social networks during the pandemic are similar to those before the pandemic, but the purpose and scope of using social networks has expanded with the pandemic. Research findings show that student groups are one of the most frequently participated groups that teachers communicate with, the agenda is started to be followed by the participants through social networks due to their rapid accessibility, and a considerable ratio of the participants benefit from educational content pages. According to this research, teachers think that people use social networks more than necessary, dependency on social networks increases due to unconscious use, most of the content shared on social networks is unnecessary and eliminates privacy.

It is understood that as other fractions of the society the duration of use of social networks by teachers has also increased with the pandemic. However, this usage is mostly in the form of passive observer. It may be beneficial for teachers who could act as role models for the society to produce meaningful and useful content on subjects related to their branches or education in general, and to share them with other stakeholders of the society in social networks. It may be beneficial for teachers to reach educational content about social media literacy so that they can become more conscious social network users. Considering that teachers do not pay much attention to internet security while using social networks, teachers should be given training on the safe use of social networks. It is understood that during the pandemic period, teachers created their own learning networks on social networks, but these networks mostly restricted to individual experiences. It is important for teachers' professional development that they can create professional learning networks where they can work collaboratively with the help of social networks.